

- переважно недостатній досвід керівництва невеликих компаній у питаннях автоматизації внутрішньогосподарського обліку.

Досить часто автоматизація управлінського обліку на малих підприємствах відбувається шляхом використання розрахунково-аналітичних можливостей широко використовуваних інформаційних систем на кшталт MS Excel. Основними перевагами таких систем є низька вартість та простота використання. На українському ринку представлені також більш професійні рішення автоматизації внутрішньогосподарського обліку, такі як програмні системи BAS (BAS Малий бізнес, BAS Комплексне управління підприємством тощо) [2]. Відповідні системи пропонують ширший перелік можливостей користувачам, проте й мають значно вищий поріг входження та вартість. Слід зауважити, що використання таких професійних систем на малих підприємствах не завжди є виправданим. Однією з основних засад організації управлінського обліку є принцип економічності – вигоди від впроваджених рішень мають бути більшими за втрати. Якщо система управління малого суб'єкта господарювання є досить простою, цілком виправданим може бути використання простих програмованих інформаційних систем, таких як MS Excel.

Таким чином, автоматизація управлінського обліку є перспективним напрямом модернізації та вдосконалення наявних загальних підходів організації внутрішньогосподарського обліку. Автоматизація управлінського обліку має свої переваги та недоліки, а також особливості реалізації на малих підприємствах. В якості базових засад вибору певної інформаційної системи автоматизації внутрішньогосподарського обліку невеликої компанії варто розглядати принципи раціональності та економічності. Перспектива подальших досліджень із розглянутої проблематики передбачає розробку конкретних практичних рекомендацій щодо автоматизації управлінського обліку малих суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел: 1. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні* : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. Ст. 365.
2. *Гаркуша С.А.* Організація безпаперового управлінського обліку на підприємствах малого бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/155/149> (дата звернення: 21.09.2023)
3. *Скрипник С.В., Франчук І.Б., Шепель І.В.* Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 39-45.

УДК 657.1

Рагуліна А.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **Потриваєва Н.В.**, д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Ключові слова: цифровізація, блокчейн, штучний інтелект, програмне забезпечення, трансформація.

У сучасному світі спостерігається стрімка динаміка розвитку технологій, а цифрова трансформація взагалі стає невід'ємною частиною багатьох сфер життя. Бухгалтерський облік не є винятком, і його функції, методи та підходи стали суттєво модифікуватися під впливом цифрової трансформації.

Цифровізація бухгалтерського обліку передбачає використання таких інформаційних технологій, як хмарні технології, програми, штучний інтелект, блокчейн, робота з великими масивами даних та Інтернет ресурси.

Штучний інтелект використовується для усунення обчислювальних бар'єрів та заміни «традиційних, малоефективних моделей ручної роботи» на моделі, які використовують набагато більшу кількість параметрів для обчислення [1]. Штучний інтелект (ШІ) на основі

алгоритмічних підходів можна охарактеризувати кількома перевагами перед традиційними стохастичними моделями даних. По-перше, підходи ШІ можуть працювати з більшими обсягами даних у порівнянні з традиційними методами. По-друге, ці методи дозволяють обробляти неструктуровані дані, які існують у різноманітних форматах, наприклад, зображення, відео, звук і текст. У фінансовій та бухгалтерській сфері метод використання штучного інтелекту використовується для досягнення кращих прогнозних результатів у сфері ціноутворення активів, прогнозування банкрутства, а також виявлення шахрайства.

Сьогодні існує широкий вибір бухгалтерських програм, які значно полегшують процес ведення обліку та подання звітності для підприємців. Серед них є Dilovod, iFin, Smartfin.ua, Master: Бухгалтерія, Finmaxi, BAS Бухгалтерія тощо [2]. Податковою службою України було введено чат-бот InfoTAX, який можна використовувати для отримання інформації про стан розрахунків, реєстраційно-облікові дані, результати діяльності, оформлення документів, строки подання звітності, сплату податків тощо. Українська компанія iFin також пропонує електронний юридично значущий документообіг для взаємодії з контролюючими органами та подання звітності в електронному форматі для різних галузей діяльності [3, с.83].

Цифрова трансформація дозволяє впроваджувати автоматизовані бухгалтерські системи, які можуть виконувати багато рутинних завдань. Роботи, пов'язані з розрахунками, звітами та аналізом даних, тепер можуть бути здійснені значно швидше та точніше за допомогою програмного забезпечення. Це звільняє фахівців від рутинних завдань і дозволяє їм зосередитися на стратегічних аспектах фінансового управління.

Українськими розробниками створено багато бухгалтерських систем, які мають широкі функціональні можливості. За їх допомогою можна зменшити помилки, керувати всіма аспектами підприємства і працювати відповідно чинному законодавству. Технологія блокчейн являє собою систему, що ґрунтується на розподілених книгах обліку, база даних активів чи транзакцій, доступних для спільного використання у великій кількості вузлів мережі. Кожен учасник мережі отримує свою власну копію цієї бази даних, і всі зміни відображаються в усіх копіях майже одночасно.

У сучасному світі існує багато варіантів програмного забезпечення для організації обліку. Проте, серед цього розмаїття автоматизованих рішень, технологія блокчейн особливо виділяється для податкового обліку та контролю. Вона надає можливість ведення обліку в режимі реального часу, повідомляє про всі зміни, і при цьому надійна і невразлива до помилок або навмисних маніпуляцій з цифрами. Блокчейн-технологію розглядають як ідеальний інструмент для бухгалтерського обліку, який розширює можливості ведення обліку та збільшує довіру громадськості до фінансової інформації. Прикладом впровадження блокчейн-технології в бухгалтерський облік може слугувати така система, як «Request», яка включає в себе широкий спектр можливостей, від онлайн-платежів та відображення рахунків до ведення бухгалтерського обліку та аудиту без обмеження можливостей [4]. До сучасних дієвих методів ведення бухгалтерії можна також віднести аутсорсинг. Це практика передачі певних бухгалтерських функцій і обов'язків сторонньому спеціалізованому підприємству чи постачальнику послуг бухгалтерії. Послуга має ряд переваг, зокрема ефективність та економічність, фокус на основній діяльності, експертна підтримка тощо. Однак поряд із перевагами використання аутсорсингових бухгалтерських послуг, варто відзначити й деякі ризики, зокрема: загроза конфіденційності даних клієнта (аутсорсингові компанії не можуть гарантувати повну конфіденційність інформації, що обробляється), порушення термінів вирішення питань обліку [5, с.21].

Цифрова трансформація вимагає відповідних змін у регулюванні бухгалтерського обліку. У багатьох країнах розробляються нові стандарти, які враховують сучасні реалії та вимоги цифрової економіки. Вони також акцентують увагу на прозорість та відкритість фінансової звітності. У підсумку цифрова трансформація суттєво змінює «обличчя» бухгалтерського обліку і надає багато переваг. Вона дає змогу підприємствам бути більш конкурентоспроможними, знизити витрати та підвищити якість фінансового управління.

Однак разом із цими перевагами вона також ставить перед фахівцями великі виклики, пов'язані із забезпеченням постійного оновлення знань та навичок.

Отже, для бухгалтерів і підприємств важливо слідкувати за цими тенденціями та адаптувати свої підходи до бухгалтерського обліку під впливом цифрової трансформації задля забезпечення стійкого розвитку і конкурентоспроможності у сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел: 1. *Recent trends in the digitalization of finance and accounting* - Journal of Business Economics. SpringerLink. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11573-023-01181-5> (date of access: 09.11.2023). 2. *Ton 10: Бухгалтерські програми для України.* URL: <https://www.livebusiness.com.ua/ua/tools/accounting/> (дата звернення: 09.11.2023). 3. *Potryvaieva, N., Kozachenko, L., Nedbaylo, I., & Nesterchuk, I. (2022). Digitization of accounting in the management of business processes of enterprises of the agro-industrial complex. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 26(1), 79-88.* <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11811/1/Digitization%20of%20Accounting%20in%20the%20Management%20of%20Business%20Processes.pdf> (дата звернення: 10.11.2023). 4. *Правдюк Н. Впровадження блокчейну в облікову систему: кроки назустріч. Ефективна економіка.* URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2022/14.pdf (дата звернення: 09.11.2023). 5. *Potryvaieva, N., & Palieiev, A. (2023). Accounting outsourcing as a modern effective tool of enterprise management. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 27(3), 18-30.* <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/3.2023.18> (дата звернення 10.11.2023).